

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 04.03.1964, sp. zn. Tzv 4/64, ECLI:CZ:NS:1964:TZV.4.1964.1

Číslo: 27/1964

Právní věta:

Při rozhodování o vině trestným činem, spáchaným velitelem vozidla, nestačí zjištění, že obviněný byl na základě rozkazu příslušného velitele, popřípadě ve smyslu služebního předpisu do této funkce určen. Je třeba vždy zjišťovat, zda obviněný byl o povinnostech velitele vozidla náležitě poučen a získal tím předpoklady pro skutečný výkon této funkce.

Z funkce náčelníka stráže nelze dovozovat odpovědnost obviněného za bezpečnosti strážní směny převážené služebním vozidlem na místo či s místa výkonu služby.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 04.03.1964

Spisová značka: Tzv 4/64

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem vojenského soudu čj. 1T 24/63 – 87 z 19. 7. 1963 byl obviněný D. uznán vinným obecným ohrožením podle § 180 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., protože jako velitel sedmičlenné skupiny vojáků, převážené autem, které řídil voj. K připustil, aby tento jel rychlostí asi 100 km za hod., při čemž K v zatáčce v důsledku nepřiměřené rychlosti havaroval; voj. H. při tom utrpěl zranění, kterému později podlehl.

Za to mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců podmíněně na zkušební dobu 2 roků.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona zrušil tento rozsudek v celém rozsahu a podle § 226 písm. b) tr. ř. obviněného D. obžaloby zprostil.

Z odůvodnění:

Stížnost pro porušení zákona, podaná předsedou Nejvyššího soudu vytýká nesprávnost výroku o vině

obviněného trestným činem podle § 180 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. Zdůrazňuje, že soud I. stupně sice správně zjistil, že v dané věci není možné považovat obviněného za velitele vozu a usuzovat z toho na jeho trestní odpovědnost, že obviněný byl v kritické době velitelem strážní směny a že proto byl povinen zajistit bezpečný převoz strážní směny v zájmu čehož měl zakročit proti řidiči K. Takový široký výklad povinností velitele strážní směny nelze podle názoru stěžovatele opřít ani o příslušný základní řád upravující výkon posádky a strážní služby.

Obžalobou byl obviněný D stíhán pro obecné ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. b), 3 písm. b) tr. zák. Prokurátor bral za zjištěné, že obviněný vykonával funkci velitele vozidla a z toho dovozoval jeho spoluodpovědnost za trestné jednání voj. K., řidiče vozu, kterým byla převážena strážní směna a který havaroval. Řidič K byl také uznán vinným trestným činem a odsouzen.

Vojenský obvodový soud vyhodnotil důkazní materiál a učinil závěr, že „nebylo prokázáno, že by obviněný D. byl určen do funkce velitele vozu, v tomto směru náležitě poučen a vyškolen tak, že by bezpečně ovládal jako velitel vozu své povinnosti.“ Proto nalézací soud ze skutečnosti, že obviněný D. byl v kritické době velitelem vozidla, nevycházel. Nalézací soud však důkazní situaci hodnotil v širší souvislosti a přitom ze zjištěné skutečnosti, že obviněný D. byl náčelníkem stráže (strážní směny), která byla v kritické době vozidlem řízeným voj. K. převážena, vyvodil, že fakticky odpovídal za strážní směnu nejen pokud jde o řádný výkon služebních povinností, ale i co se týče zajištění bezpečnosti jejího převozu zpět k jednotce. O tento názor pak nalézací soud opřel svoje zjištění, že obviněný D. měl důrazně vyžadovat na řidiči K dodržování všech zásad bezpečnosti dopravy ve smyslu vyhlášky MV č. 141/60 Sb., zejména trvat na snížení rychlosti jízdy. Jestliže toto neučinil, bylo nutno, podle názorů soudu I. stupně, brát obviněného D. ke spoluodpovědnosti za nehodu, ke které došlo a za její tragický následek. Proto pak nalézací soud učinil vpředu citovaný výrok o vině obviněného D.

K tomuto výroku je třeba především konstatovat, že důkazní materiál v posuzované trestní věci rozhodně neopravňuje ke zjištění, že by obviněný D. vykonával funkci velitele vozu. Z toho důvodu tedy na jeho spoluodpovědnost za trestnou činnost řidiče K. usuzovat nelze. Sama skutečnost, že u jednotky se vžila praxe, že náčelník stráže při převozu byl zároveň velitelem vozidla, nestačí pro závěr, že obviněný D. v kritické době funkci velitele vozu vykonával a to i přesto, že si sám vedle řidiče sedl a dokonce mu v určitém úseku připomínal opatrnou jízdu. Z tohoto hlediska není bez významu, že svědci ve svých výpovědích uvedli, že jim není známo, zda tato praxe byla ústně vyhlášena či jinak upravena v rozkazech. Svědek Z. navíc ještě vypověděl, že neví, zda velitel jednotky dělal nějaké školení s vojáky, kteří při převozu strážní směny plnili zároveň funkci velitelů vozu. Rozhodující okolností v předmětné trestní věci je, zda obviněný D. byl o povinnostech velitele vozu náležitě poučen, aby tuto odpovědnou funkci mohl skutečně vykonávat. A zde nelze přehlédnout ničím nevyvrácené tvrzení obviněného D., které odpovídá i zmíněnému svědectví svědka Z., že mu nejsou známy povinnosti velitele vozu a že mu nikdo neřekl, a ani sám nevěděl, že by měl mít jako velitel strážní směny nějaké povinnosti vůči řidiči. Z uvedeného se podle přesvědčení Nejvyššího soudu podává, že nalézací soud právem neshledal, že by v kritické době obviněný D. konal funkci velitele vozu.

Nalézací soud však pochybil, pokud dospěl k názoru, že spoluodpovědnost obviněného D. se podává z jeho funkce náčelníka stráže. Toto zjištění považuje Nejvyšší soud za umělou konstrukci, kterou nelze opřít o ustanovení ŘPSS ani o jiný služební předpis, který by spojoval s funkcí náčelníka stráže také další povinnosti typické pro funkci velitele vozidla. Nelze tedy výrok o vině obviněného D, učiněný soudem I. stupně, považovat za zákonný.

Z uvedených důvodů Nejvyšší soud zrušil celý rozsudek nalézacího soudu, pokud se dotýkal obviněného D. i rozhodnutí na něj navazující a vynesl zprošťující výrok, neboť jednání obviněného nenese znaky trestného činu.